¶ Poſtilla Nicolai de lyra ſup micheā incipit cū ad‑ditionibꝫ Pauli epī burgenſis. Capitulum .I.

Verbū dñi. Hic incipit ꝓphetia michee q̄ in du‑as ptes diuidit. ſ. in pheniū ꝛ tractatū q̄ inci‑pit ibi. Audite. i ꝓhemio pmo notificat au‑ctor ex no‑mine cū dicit. Ad mi‑cheam. ꝛ ex natiuitat̄ loco cum dicit.

b Moraſthite. i. d̄ moraſthi. ſcd̄o ponit tp̄s ꝓphetie cū dicit In diebꝫ ioathan ꝛc̄. tertio ad q̄s facta eſt ꝓphetia ibi.

c Sup ſa. ꝛ irl̄m. i. ſup regna. x. tribuum ꝛ duaꝝ Samaria aūt erat metropol' i vno. d Au (ꝛ irl̄m i alio. dite. Hic incipit tra‑ctatus q̄ in duas par‑tes diuidit. q2 pmo ꝓl'a ꝓꝓ̄o cominatur ſcd̄o ipm̄ conſolat c. uīj. Iſta tn̄ diuiſio nō eſt pciſa. ſꝫ tm̄ a p'mo. In pa'a eni gte ponū‑tur aliq̄ cōſolatoria. ꝛ in ſcd̄a aliq̄ deſolato‑ria. Prima diuidit in duas. q2 pmo cōmia‑tur penā ꝓpter culpā ꝓꝓ̄li generalr. ſcd̄o ꝓ‑pter culpā maioꝝ ſpe‑cialiter ca. iij. Prima adhuc in duas. q2 ia primo ponit cōmina‑tio pene ꝓpter culpā idolatrie. ſcd̄o ꝓpter culpā auaricie. ca. ſe. Prima in duas. q2 p'o ponit cōminatio pene. ſcd̄o cōpaſſio ꝓphe ibi. Sup h̄. Prima i duas. q2 p'o fit cōmi‑natio vtriqꝫ regno coniūctim. ſcd̄o regno iſrl̄ ſeparatim. ibi Et ponā. prima in duas. q2 p'o denūciat pena. ſcd̄o de‑claratur culpa ibi. In ſcelere. Primo excitat ꝓpha ad atten‑tionem dicēs. Audite ꝓꝓ̄li ꝛc̄. ſcd̄o inducit dei teſtimoni‑um ꝓ veritate dicēda ibi. d Et ſit do. vo. in teſtem. q̄ fallere non pōt nec falli. e De tēplo. i. de celo ēm‑pyreo. vbi cū eo ſunt angeli ſcti eius laudibꝫ intenti.

f Quia ecce dñs egre. de loco. ꝓꝓ̄riū eni ipius dei ē p‑cere ꝛ miſereri. ꝛ id̄o loc' eius dr̄ mia. a q̄ quodāmō vr̄ e‑gredi qn̄ punit ſcḋm rigorē iuſticie. vt dicit ra. ſa. ꝛ tal' egreſ‑ſus nō eſt ꝑ motū localē. ſꝫ q2 cā efficiēs ſimilitudinarie dr̄ egredi in effectū qn̄ ꝓducit ipm̄. g Et deſcēdit puni‑endo peccā hoim̄ pctōꝝ. h Et calcabit ſup excelſa ter‑re. nō deferēs alicui pſone ꝓpter ei' magnitudinē. id̄o ſub‑ditur. i Et cōſument montes. i. maiores. k Et val‑les. i. minores. l Sicut cera ꝛc̄. i. cito ꝛ abſqꝫ reſiſten‑tia. q2 nō pōt reſiſti diuine virtuti. m In ſcelere. Hic cōſequenter ſubdit culpa cū dr̄ In ſcelere iacob. i. ꝓpter ſcel' regni iſrl̄ qd̄ noiat etiā iacob. ſic p̄triarcha iacob. fuit binomi'.

n Omne iſtud. i. pena ſupradicta ꝛ ſubſequēs contīget ꝛ de h̄ ſcelere q̄rit cū dr̄. Qd̄ ſcelus iacob. et r̄ndet.

o Nonne ſamaria. q. d. ſic. ꝑ ſamariā intelligit idola‑triam q̄ exercebat in toto regno iſrl̄. cui' metropolis erat ſamaria. ꝓ regū potentiā. hieroboam eni pmꝰ rex addu‑xit ꝓpl'm. vt habetur. iij. Reg. xij.

¶ Incipit Micheas ꝓpha.

Verbum dñi qd̄ factū ē ad michē am moraſthitē i diebus ioathā. achaz ꝛ ezechie regū iuda. qd̄ vidit sup ſamariam et hirl'm. Audite ꝓꝓ̄li oēs et attendat terra ꝛ plenitudo eius ꝛ ſit dñs de' vob i te‑ſtem. dñs de templo ſancto ſuo. Quia ecce dñs egre‑dietur de loco ſuo. ꝛ deſcēdꝫ ꝛ calcabit ſup excelſa tre. Et cōſument montes ſubtus eū ꝛ valles ſcindent̄ ſic ce‑ra a facie ignis. ſicut aq̄ q̄ decurrūt i pceps. In ſcele‑re iacob omne iſtud. ꝛ i pctīſ domus iſrl̄. Qd̄ ſcelus ia‑cob. Nōne ſamaria et q̄ ex‑celſa iude nōne irl'm. ꝛ po‑nam ſamariam quaſi acer‑uum lapidū in agro cū plā‑tat vinea. ꝛ detrahē i vallē lapides ei'. Et fundamēta eius reuelabo. ꝛ omia ſcul‑ptilia eius concidentur. et omnes mercedes eius cō‑burent̄ igni. ꝛ omnia idola eius ponam in ꝑdicionem q2 de mercedibꝫ meretricꝫ congregata ſunt. ꝛ vſqꝫ ad mercedem meretricis reū‑tentur. Sup hoc plangā ꝛ vlulabo. vadam ſpoliat' et nudus. Faciam plan‑ctum velut draconum. ꝛ lu‑ctum quaſi ſtruthionū. quia deſperata eſt plaga eius q2 venit vſqꝫ ad iudā. tetigit portam populi mei vſqꝫ ad hirl'm. In geth nolite an‑nūciare. lachrimis ne plo‑retis. In domo pulueris puluere vos conſpergite ꝛ

p Et que excelſa iude. i. vnde pcedit idolatria que exer‑cetur in montibꝫ regni iude q Nonne hirl'm. q. d. ex potentia regū iude. quoꝝ ſedes regia erat in irl'm. pceſſit iſta malicia. Salomon eni p'o ꝓpe irl'm edificauit tēpla idoloꝝ vxoribꝫ ſuis. iij. Reg. xi. qd̄ fuit ꝓuocatiuū idola‑trie alijs. Poſtea vo achaz altare ſacrile‑gū poſuit in templo iiij. Reg. xvi. Et p'ea manaſſes idola po‑ſuit in tēplo. iiij. Re‑gū. xxi. ꝛ ſic potentia regū maloꝝ induxit ad idolatriā ꝓpl'm.

r Et ponā. Hic oñ̄r ponit cōminatio pene regni iſrl̄ ſeparatim cū dicit. Et po. ſama. q̄ſi aceruū lapidum ꝑ de‑ſtructionem ſamarie metropolis in regno x. tribuū intelligitur deſtructio tot' regni qd̄ impletū fuit tpe oſee. iiij. Reg. xvij.

s Et omnia ſculpti‑lia eius concidentur vt inde aurū ꝛ argen‑tum auferatur.

t Et oēs mer. eius id eſt illa q̄ nō poſſūt bene portari a preda‑toribus.

v Comburent̄ ig‑ni. cum domibꝫ in qꝫ bus ſunt.

x Quia de mercedi‑bus meretricis. id ē idolatre gentis. q2 idolatria vigebat in regno. x. tribuū.

y Et vſqꝫ ad mercedem meretricis. id eſt gentis idola‑tre aſſiriorum. z Reuertentur. reportauerunt eni ꝓ‑cioſa illius regni quaſi ꝓ mercede executionis diuie iu‑ſticie. ſicut Ezech. xxix. dicit. q2 ſpolia egypti data fuerunt chaldeis pro bellatione tyri.

a Super hoc. Hic conſequenter ponitur compaſſio ꝓ‑phete ſuper populum ſuum cum dicitur.

a Super hoc plangam ꝛc̄. Eſt autem vlulatus vox cō‑fuſa pcedens ex magno dolore.

b Vadam ſpoliatus. i. laceratis veſtibus. iudei eniꝫ in dolore poſiti veſtes ſuas lacerabant. vt patet in multis locis veteris ac noui teſtamenti.

c Faciam planctum velut draconū. i. val'de horribilē.

d Quia deſperata eſt plaga eius. id eſt non eſt remedi‑abilis malicia eius. nec ꝑ conſeq̄ns pena debita ad h̄ ſequens. ꝛ ſubditur etiam alia cauſa. cum dicitur.

e Q2 vēit vſqꝫ ad iudā. malicia regni iſrl̄. ꝛ ſic ſeq̄t̄ pena.

f In geth nolite annunciare. ne philiſtei letent̄ de miſerijs huius populi. ꝑ talem modum dauid loqueba‑tur in planctu ſup ſaul ꝛ ionathan filium eius. ij. Reg. i Nolite annunciare in geth ꝛc̄.

g Lachrimis ne ploretis. id eſt ſigna triſticie in aper‑to non oſtendatis ne nuncietur philiſteis.

h In domo pulu. ꝛc̄. i. i ſecreto faciat̄ triſticie vr̄ ſigna

i Et tranſite vobis habitatio pulcra. i. vos habitātes in regno decem tribuum. qd̄ eſt pulcre habitatōis. Trā‑ſite id eſt cito tranſibitis ducti in captiuitatem.

a Confuſa ignominia .i. habitatio vrã q̃ prius erat pul cra cito ↄfundet̃ p̃ ignominia ſibi illata. ⁊ qꝛ aliq̃ ↄminationes ꝓphetarū deridebant⁹ tanq̃ friuolas dicētes. Adhuc nō ſum⁹ eiecti de terra nr̃a. iō dicit ꝓpha. b Non eſt egreſſa q̃ hītat i exitu .i. q̃uis gens iſta nō ſit expulſa, tñ ē i ianuis exeūdi.

c Planctū domus vicina accipiet ex vobis. dom⁹ vicina dicitur h̄ regnū duaꝝ tribuū. quod imediate erat iunctū regno .x. tribuū ⁊ accipit maliciā idolatrie ab eo. vt dictū ē. ⁊ p̄ ↄn̄s occaſionē pene ſeq̄ntis ac planctus

d Que ſtetit ſibimet. captiuato ei regno .x. tribuū. regnū iuda adhuc ſtetit ꝓpter bōitatē ezechie regis q̃ tūc regnabat iiij. Reg. xviij. cui ſucceſſit manaſſes. q̃ fuit peſſimus. iō dicit̃.

e Quia infirmata eſt in bonū. poſuit ei manaſſes idola i tēplo dei. iiij. Reg. xxi. ⁊ qꝛ ex h̄ ſecuta ē deſtructio ierl̃m. iiij. Regū vlti. iō ſubdit̃.

f Que hītat i amaritudinib⁹. ꝓpter deſtructionē ciuitatis ⁊ templi imminentē.

g Tumultus q̃drige .i. q̃drigarū. h Habitāti lachis. nomē ē ciuitat̃. q̃ alio nōie dr̃ dan. Iudi. xviij. ⁊ ē in termino aq̃lonari reſpectu terre ꝓmiſſionis. ex illa vo p̃te venit exercit⁹ chaldeoꝝ ↄ̃ ierl̃m. Hiere. i. Cum tumultu magno q̃drigaꝝ ⁊ armatoꝝ timorē habitātib⁹ incutiētiū ⁊ iuſte ab illa p̃te incepit pena ſicut inceꝑat culpa. qꝛ in lachis fuit poſitum idolū miche a principio tp̄is iudicū. vt h̄r Iudicū. xviij. ⁊ inde idolatria ꝓceſſit ad terrā .x. tribuū. ⁊ de illa ad terrā duaꝝ. ⁊ ſic dr̃ Principiū pcti ⁊c̃. i Propterea. iſtud refert̃ ad ſequētia. Dicit ra. ſal. q̃ gethei ↄfederati fuerāt cū phacee rege iſrl̃ ad veniēdū ↄ̃ regnū iuda cū rege ſyrie de q̃ h̄r Eſa. vij. ⁊ tñ poſtea fuerūt in ↄſpiratiōe occiſiōis phacee cū oſee filio hela. iiij. Reg. xv. ⁊ fuerūt mēdaces ⁊ deceptores ꝓpter q̃d meruerūt q̃ terra eoꝝ vaſtaretur ab aſſirijs hoc eſt q̃d dr̃. i Propterea .i. ꝓpter mēdaciū ⁊ deceptionē dictā. k Dabit .ſ. rex aſſirioꝝ.

l Emiſſarios .i. bellatores ſ ab eo miſſos. m Sup hereditatē geth. domos mēdacij. ita q̃ p̄ domos idē intelligit̃ q̃d p̄ hereditatē geth ⁊ qꝛ nō ſolū geth fuit deſtructa ſ; mareſa ⁊ odolla. iō ſubdit̃. n Adhuc heredē. id ē inimicū terrā tuā accipiētē ⁊ poſſidētē. o Adducā tibi q̃ hītas in mareſa .i. gēti ibi dē hitanti. p Vſq; ad odollā veniet glā iſrl̃ .i. ↄfuſio q̃ ſic noiat̃ ironice. ſicut michol dixit dauid. ij. Reg. vi. Q̃ glioſus fuit rex iſrael hodie .i. q̃uilis. Poſſ; etiā aliter dici q̃ dictio hebraica h̄ poſita ꝓut varie ꝓñciat̃ ſignat glām ⁊ grauitatē. ⁊ i hoc ſcđo ſenſu ē lr̃a plana. p Vſq; ad odallā. q̃ ē de terminis iſrl̃. q Veniet grauitas .i. deſtructio p̄ aduerſarios. iō ↄcludit ꝓpha. r Decaluare ⁊ tondere ē ſignū triſticie. s Sup filios deliciaꝝ tuaꝝ .i. nutritos in delicijs. t Dilata caluiciū tuū ſic aq̃la. cui⁹ plume cadūt q̃ſi ſunt nimis antiq̃. v Qm̄ captiui ducti ſūt ex te .i. cito ducentur in terram aſſiriorum.

traſire. vob̄ hītati opulcra ᵃↄfuſa ignominia ᵇNon eſt egreſſa q̃ hītat i exitu ᶜPlā ctū dom⁹ vicia accipiet ex vob̄ ᵈq̃ ſtetit ſibimet ᵉqꝛ infirmata ē in bonū ᶠq̃ hītat in amaritudīb⁹. qꝛ deſcēdit malū a dño i portā ierl̃m ᵍtumul tus q̃drige ſtuporis ʰhabitāti lachis ⁱPrincipiū peccati eſt filie ſyon. qꝛ in te inuēta ſūt ſcelera iſrl̃. ⁱPropterea ᵏdabit ˡemiſſarios ᵐſup hereditatem geth. domos mendacij in deceptiōem regib⁹ iſrl̃. ⁿAdhuc heredem ᵒadducā tibi q̃ hītas in mareſa ᵖvſq; odollā ᵠveniet gloria iſrl̃. ʳDecaluare ⁊ tōdere ˢſup filios deliciaꝝ tuaꝝ ᵗdilata caluiciū tuum ſicut aquila. ᵛquoniam captiui ducti ſunt ex te. .II.

ᵛVE q̃ cogitatis inutile ᵇ⁊ opamini malū i cubilib⁹ vr̃is ᶜIn luce matutina faciūt illō. q̃m ↄtra dñm ē manus eorum. ᵈEt cōcupierunt agros ᵉet violēter tulerunt ⁊ rapuerunt domos ᶠ⁊ calūniabantur viꝝ ⁊ domū eius. viꝝ et hereditatē eius. ᵍIdcirco hec dicit dñs ʰEcce ego cogito ſup familiā iſtā ʰmalū ⁱvñ non auferetis colla vr̃a ᵏet nō ambulabitis ſuperbi ˡq̃m tp̄s peſſimū ē. ᵐIn die illa ſumet̃ ſup vos parabola ⁿ⁊ cantabitur canticum cum ſuauitate ᵒdicentium ᵖDepopulatione vaſtati ſumᵘˢ. ᵠPars populi mei cōmutata eſt. ʳQuō recedet a me ˢcum reuertatur qui regiones noſtras diuidat.

In ca. i. Michee vbi dr̃ in poſtill. Qꝛ ecce dñs egredietur de loco ſuo. Additio.

Iſta expoſitō de egreſſu domini quā poſtillator attribuit raſa. poti⁹ eſſet attribuenda gloſe nr̃e. q̃ ſup illud vbū Egrediet̃ ð loco ſuo interlineariter dr̃ de loco ſuo .i. de mia ad iudiciū.

Capitulum. II.

VE q̃ cogitat̃. Hic ↄſtr ↄmīnat̃ ꝓplo ꝓp̄ culpa auaricie. ⁊ diuidit̃ in tres p̃tes. q̃a p̄io ponit̃ pene ↄminatio. ſcđo ꝓp̄e cōpaſſio ibi. Vnuā. tercio ꝓp̄li ↄſolatio. ibi. Cōgregatiōe. Prīa i duas qꝛ p̄io ꝓpha ponit ꝓp̄li culpā. ſecundo ↄminat̃ penā. ibi. Idcirco. Circa primum dicitur.

a Ve q̃ cogi. inutile .i. bona aliena rape q̃d ē magis nociuū q̃; vtile. ſ̃m illud Aug. Lucrū in arca dānū in ↄſcia. tulit veſtē ⁊ ꝑdidit fidē. b Et opꝰ ma. in cubi. ve .i. opari diſponitis. iō ſubdit̃. c In luce matutina faciūt illō exeq̄ndo in ope q̃d diſpoſuerāt de nocte. ⁊ q̃d ſit illud ſubdit̃. d Et ↄcupierūt agros .ſ. alienos. e Et violēter tulerūt. fraudib⁹ ⁊ violētijs. f Et calūniabant̃ virū ⁊ domū ei⁹. ꝓſequēdo paupes in pſonis ⁊ in bonis ſuis. g Idcirco. Hic ↄſtr p̄dicit penā. ⁊ ſcđo remouet falſam eſtimationē ibi. Ne loq̄mi. Circa primum dicitur. g Idcirco .i. ꝓpter dictā maliciā. h Ecce ego cogito ſ. fami. iſtā .i. ſup regnū .x. tribuū. h Malū .ſ. pene i Vñ non auferetꝭ colla vr̃a. qꝛ erit tam graue q̃ ñ poteritis euadere. k Et nō ambulabitꝭ ſupbi. ſ; magis depſſi ⁊ hūiliati vt captiui. l Qm̄ tp̄s peſſimū eſt .ſ. cōtra vos. m In die il. ſu. ſup vos pabola .i. cōis deriſio. n Et canta. cāti. cū ſuaui .ab aduerſarijs vr̃is. o Dicentiū. in pſona vr̃a. p Depopulatiōe vaſtati ſumus. theglatphalaſſar ei rex aſſirioꝝ in p̃te deuaſtauit ꝓp̄lm. iiij. Reg. v. ō ſubdit̃. q Pars ꝓp̄li mei ↄmutata eſt. qꝛ captiuauit p̃tem ꝓp̄li. q̃ facto receſſit ad terrā ſuā. eius vero filius ſalmanaſar captiuauit reſiduū. ⁊ adduxit gentes extraneas ad poſſidendū illius regni terram. iiij. Reg. q̃d p̄uidens dicit in pſona populi ſui.

r Quō recedet a me. q. d. quid valet mihi iſte receſſus s Cum reuertatur .i. filius eius qui regiones noſtras diuidat gentibus alienis. ideo concludit propheta.

a Propter hoc non erit tibi o iſrael.

b Mittens funiculū ⁊c̃ .i. h̄ñs hereditatē in ꝓmiſſio-

nis terra. qꝛ gētes illuc adducte manſerūt ibi vſq̄ p⁹ tp̄a xp̄i. vt frequēter. ſ. dictū eſt. c Ne loquamini. Hic iſte excludit falſam eſtimationē pp̄li credētis ſe nō expelli d̄ terra q̄ erat ſibi data a dn̄o dicēs. Ne loquamini loquētes inter vos. d Non ſtillabit ſup iſtos. i. pena cōmina ta a pphis. non cadet
e Nūqd (ſup nos. abbreuiat⁹ eſt ſpirit⁹ dn̄i ꝛc. i. eius volun tas nō eſt diminuta ad bn̄faciendū nobis nec cogitat nobis fa cere qd̄ dicūt pphete ꝛ ſubdit rāſio in pſo
f Nonne (na dei. v̄ba mea bona ſunt cū eo ꝛc. i. verba pro miſſiua ſunt ꝛ factia bonū illis q̄ incedūt via recta ꝛ nō malis hoib⁹ de q̄b⁹ ſubdit
g Et ecōtra. po. me us in aduer. cōſurrexit id ē ꝯ me pſequendo me in mēbris meis. ideo ſubditur.
h Deſup tunicam palliū ſuſtuliſtis vio lenter ꝛ male ab ipo tentib⁹ ſe defendere.
i Et eos q̄ trāſibāt ſimpliciter ſine culpa. k Cōuertiſtis in bellū inua dentes eos ſine cauſa. l Mulieres pp̄li mei eieciſtis de domo deliciaꝝ. interficiēdo viros eaꝝ cū q̄b⁹ delecta biliter viuebāt. m A paruulis eaꝝ tuliſtis laudē meā qꝛ orphani facti p vos coguntur p̄ dolore clamare magis q̄ᷓ laudare. n Surgite ꝛ ite. i. de terra vr̄a cito ibitis i ca ptiuitatem. o Propter imūdiciā eius. ex peccatis ſupradictis. p Corrūpetur putre. peſ. ſ. gens iſta.
q Utinā. Hic ꝯſir ponit pphe ꝯpaſſio ppter malū pp̄lo ſuo ſupuentuꝝ dictis. Utinā nō eēm vir hñs ſpm̄. ſ. p̄o phetie in malis q̄ p̄dixi. r Et mēdacium po. loq. i. q̄ il la q̄ dixi nō eueniāt. ſ3 nō tn̄ ſic eſt. s Stillabo tibi. i. penā venturā denūciabo. t In vinū ꝛ in ebrietatē id ē pene abūdantiam q̄ p totū frequēter deſignatur i ſcri ptura. ꝛ potiſſime Hiere. xxv. Accipe calicē ꝛc.
v Et erit ſup quē ſtillatur po. iſte. i. ſup pp̄lm iſtū iſrl̄ de ſcendet pena a me p̄dicta. x Cōgregatiōe. Hic cōſe quēter ponitur pp̄li ꝯſolatio vt poſt vinū mortificatiuū in fundatur oleū lenitiuū et exponūt aliq̄ ptem iſtā de redi tu captiuitatis babylonice. ſed nō videtur ꝯueniēter dictū. q̄ᷓ dicitur hic. Cōgregabo iacob totū. De captiuitate vo baby lonica redierūt tm̄ due trib⁹ ꝛ pauci de. x. tribub⁹ q̄ eua ſerāt man⁹ regis aſſirioꝝ. ꝛ poſtea habitauerūt in regno iude. ꝛ cū duab⁹ tribub⁹ captiuati fuerūt ꝛ redierūt. nō tn̄ oēs. ſ3 plres de iſtis ꝛ de illis remanſerūt in babylonia detenti amore vxoꝝ q̄s ibi acceperant ꝛ pliu. quas creaue rant. ꝛ bonoꝝ tpaliū q̄ acq̄ſierāt. Preterea qꝛ in fine dici tur Et tranſibit rex eoꝝ coram eis. Redeūte de captiuita te nō habuerūt regē ducē. ppter qd̄ iſtud eſt referendum ad xp̄i tp̄s. Etiā exponūt aliq̄ de ꝯuerſione generali iude orum ad fidē circa finē mūdi. ꝛ pōt ad h̄ lr̄a applicari vi detur tn̄ mihi ꝯueniēti⁹ exponi de ꝯgregatiōe patrū i lym bo ꝛ eoꝝ eductiōe p xp̄m ſic. x Congregatiōe congre gabo iacob totū. hoc d̄r eo mō loquēdi q̄ maiores ciuita tis dicuntur tota ciuitas. ppter qd̄ factū eoꝝ dicitur factū to tius ciuitatis. Et qꝛ ſcḋm veritatem ſoli electi dicuntur de domo iacob numero ꝛ merito. ꝛ oēs iſti fuerūt ibi ꝯgrega ti a principio mūdi vſq̄ ad reſurrectionē xp̄i.
y Pariter ponā illū q̄ſi gregem i ouili. qꝛ erāt ibi a do cuſtodiri vſq̄ ad tp̄s xp̄i q̄ inde tranſlati ſunt ad glam.
z Tumultuabunt a multitudie. p hūc tu multuatione nō intel ligit aliq̄ cōmotio que ſi ꝯtraria. ſed p eā. ſ. de ſignatur multitudo ma
a Aſcēdet eni (gna. ſ3 ipe xp̄s. vn̄ dicta bi ſa. Aſcēdet eni ſ3 ſaluator eorum.
b Pandens iter qꝛ ſua morte apuit celū
c Diuidet ſ3 exiſtē tes i inferno. qꝛ electis inde eductis repro bi remāſerūt. iō ſubdit
d Et trāſibunt por tam ſcilz inferni ide egrediendo.
e Et trāſibit rex eo rum corā eis ꝛc. i. do minus ieſus xp̄s ver⁹ deus. qui viuit ꝛ regnat in ſecula ſecu loꝝ Amen.

Propter h̄ nō erit tibi mit tēs funiculū ſortis i cetu dn̄i o iſrl̄. Ne loq̄mini loquentes Nō ſtillabit ſr̄ iſtos. nō cōp hēdz ꝯfuſio dic̄ dom⁹ iacob Nūqd abbreuiat⁹ eſt ſpūs dn̄i. aut tales ſūt cogitatiōes ei⁹ Nōne v̄ba mea bona ſūt cū eo q̄ recte gradit. Et econ trario pp̄ls me⁹ in aduerſa riū ꝯſurrexit. Deſup tuni cam palliū ſuſtuliſtis. ꝛ eos q̄ trāſibāt ſimplr̄ ꝯuertiſtis i bellum. Mlieres pp̄li mei eieciſtis d̄ domo deliciaꝝ ſu arū a puulis eaꝝ tuliſtis laudē meā ipeꝑpetuū Sur gite ꝛ ite qꝛ nō hētis h̄ req em⁹ Propter imūdiciā ei⁹ corrūpetur putredie peſſima Utinā nō eēm vir hñs ſpi ritū ꝛ mēdaciū poti⁹ loque rer Stillabo tibi i vinū ꝛ in ebrietatē ꝛ erit ſr̄ quem ſtillatur pp̄ls iſte. Cōgregati one ꝯgregabo iacob totū te in vnū ꝯducā reliq̄as iſrl̄. Pariter ponā illū q̄ſi gre gē in ouili. q̄ſi pec⁹ i medio caulaꝝ Tumultuabuntur a multitudie hoim. Aſcēdz eni pādēs iter añ eos. Di uidet ꝛ trāſibūt portā et e gredientur p eā. Et trāſibit rex eoꝝ corā eis. ꝛ dn̄s i ca pite eorum.

· III ·

In ca. ij. vbi d̄r in poſtilla Ne loquamini. Hic ꝯſequēter ꝛc. Additio.

Ubi nos habemus. Ne loquamini loquentes ꝛc. In hebreo habetur ſic. Ne loquamini loquūtur non ſtillabit ſup iſtos nec cōphendet confuſio ꝛ ibi eſt finis verſus ꝛ ſequitur alius verſus ſic. Nunqd dicit domui iacob. Nunquid abbreuiatus eſt ſpūs dn̄i ꝛc. ꝛ ſenſus eſt q̄ illi de populo phibebant pphetas ve ros ne pphetarent. vt3 ſupra. Amos. vij. ca. de quo dicit ppheta. Ne loquamini loquuntur. i. iſti rebelles loquū tur pphetis. Ne loquamini. quam phibitionem funda bant in duob⁹. primo in cōminatione dicendo q̄ q̄ pro phetaret ſup iſtos apprehenderet ꝯfuſionem. ꝛ de hoc di cit. Non ſtillabit ſup iſtos. i. nō pphetabit. ꝛ ſic n̄ apphē det ſcz pphetantem confuſio. ꝛ a ſenſu contrario q̄ ſtilla bit ſup illos confundetur. Scḋo fundabāt phibitionē ſuam p̄ſumendo de bonitate diuina de quo dicit. Nun quid dic̄ domui iacob. nūquid abbreuiatus eſt ſpiritus domini ꝛc. q. d. diceret vt in gloſa q̄ altiſſ largus eſt in bo nitate. nūquid nobis erit breuis. Ad qd̄ r̄ndet ppheta i pſona dei. Nonne v̄ba mea bona ſunt. ꝛ ſic non ſunt di mittēda ppter ꝯminationes. nec eſt dicēdus ſpūs dn̄i abbreuiatus eſſe. qꝛ largitas bonitatis diuine eſt cū bo nis. ꝛ iō cum dixiſſet. Uerba mea ſunt bona. ſubdit. Cū eo qui recte graditur.

In eodem vbi dicitur in poſtilla. Utinam. Hic cō ſequenter ponitur pphete compaſſio ꝛc. Additio.

Ubi nos habemus. Utinam in hebreo habetur que dam dictio que vno mō ſignat idem quod vti nā. Et alio modo ſignificat idem quod ſi vnde in pſ. vbi d̄r. Si pp̄ls meus audiſſet me. loco illius ſi po nitur eadem dictio ſicut hic. ꝛ ſcḋm hanc ſignificationem ſcz vtinam ſenſus talis videtur eſſe. Dicebat enim pphe ta illis qui eum nitebātur prohibere ab actu prophetan di. vt eis oſtenderet q̄ erat propheta verus ꝛ n̄ falſus

q̄ ſi ipſe eſſz vir non habēs ſpiritū ſcz dei. ſed mendaciū potius loquereť. tūc ꝓphetaret ꝑ aliq̄ lucro ſeu delectatione. de q̄ dicit Stillabo tibi. i. ꝓphabo tibi. In vinum et ebrietatē. i. ꝓpter aliqͦd lucrū delectabile. q2 pſeudo ꝓphete ꝓpter iſta ꝯſueuerāt ꝓphare. iō ſubdit. Et erit ſup q̄

ſtillabitur ꝓpľs iſte. vbi in heb. ſic habeť. Et erit ſtillatoꝛ ꝓpľo iſto. q. d. talis ſtillatoꝛ. ſ. in vinū ⁊ ebrietatē erit ꝑtinēs ſtillatoꝛ ꝓpľo iſto. ſ. q̄ mendacia poti⁹ voluīt audire q̄z vera. Cōſeq̄nter ꝓpha oñdit ſe nō ſolū eſſe ꝓnūciatorē maloꝝ ſed etiā bonorū vbi oportebat. iō ſubdit. Cōgregatiōe ⁊c. exponatť vt in poſtilla.

Capitulū. III.

Et dixi. H̄ ꝯſr ꝓpheta ꝯmīatur penam ꝓpter pctā maiorum. ⁊ ſpālitef. ſcdo magis generaliter ibi. Verūtñ. pͥma in duas. q2 pͥo ponitť ꝯminatio ꝓpter culpā pͥncipū. ſcdo ꝓpter culpā pſeudo ꝓphārum. ibi Hec dicit. Circa pͥmum dicitur.

b Audite pͥcipes iacob. i. toti⁹ populi

c Nunq̄d non. iſrľ. veſtrū eſt ſcire iudiciū. q. d. ad hoc tenemini q̄ habetiſ officiū iudicandi.

Et dixi.[a] Audite principes Jacob. ⁊ duces dom⁹ iſrľ.[c] Nūq̄d nō vr̄m ē ſcire iudiciū.[d] q̄ odio hētis bonū ⁊ diligitis malū.[e] q̄ violēter tollitiſ pelles eoꝝ deſup eis.[f] ⁊ carnē eoꝝ deſup oſſibꝰ eoꝝ.[g] q̄ comederūt carnē ꝑpľi mei. et pellē eoꝝ dſup excoriauerūt ⁊ oſſa eoꝝ ꝯfregerūt. ⁊ ꝯciderūt ſic̄ i lebete ⁊ q̄ſi carnē in medio olle.[h] Tūc clamabūt ad dñm[i] ⁊ nō exaudiet eos ⁊ abſcōdet faciē ſuā ab eis i tpe illo. ſic̄ nequiť egerūt in adinuētiōibꝰ ſuis[k] Hec dic̄ dñs ſup ꝓphas q̄ ſeducunt ꝑpľm meū[l] q̄ mordēt dentibus ſuis[m] ⁊ pdicāt pacē. Et ſiq̄s nō dederit i oꝛe eoꝝ q̄ppiā. ſcrificāt ſup eū pliū.[n] Propťea nox vob ꝓ viſiōe erit ⁊ tenebre vob ꝓ diuiatiōe.[p] Et occūbet ſol ſup ꝓphetaſ. ⁊ obtenebꝛaibť ſup

d Qui odio habetis bonū ⁊ ſic poteſtate data vobis a deo abutimi e Qui violēter tollitiſ pelles eoꝝ. bona populi rapiēdo. f Et carnē eoꝝ. in pſonis affligēdo. g Qui comederūt ⁊c. ꝑ ꝯmeſtionē ⁊ excoriationē ⁊ oſſiū ꝯfractionē ⁊ ꝯciſſionē in lebete. danť intelligi varij modi ⁊ exquiſiti populū affligendi.
h Tūc clamabūt ad dñm. cū ab aduerſarijs affligenť.
i Et nō exaudiet eos iudiciū eni ſine miſericordia fiet ei qui nō miſereť Jaco. ij. k Hec dicit. Hic ꝯſr ponitur ꝯminatio ꝓpter culpā pſeudo ꝓphārū cum dicitť.
l Qui mordet dentibꝰ ſuis. detrahēdo veris ꝓphetis.
m Et pdicāt pacē ⁊c. i. denūciāt pſpa illis q̄ dant eis mūera. alijs aūt aduerſa. n Propterea nox. i. obſcuritas ignorātie. o Vobis ꝓ viſione erit. ⁊ tenebre. ſ. tribulatiōis ⁊ anguſtie. p Et occūbet ſol ſup ꝓphas. id ē ois ꝯgnitio ⁊ claritas pſpitatis deficiet eis.
q Quia nō eſt rñſum dei. ſ. vbū eoꝝ. ſz magiſ ab eis cōfictū. r Verūtñ. Hic ꝯminať ꝓpter pctā oim maiorū generaliter dicēs. s Repletus ego ſum foꝛ. ſpi. dñi. i. ſpūs dei q̄ dedit mihi ꝯſtantiam ad arguendū vicia maiorum patenter. iō ſubditur t Audite hoc principes qui habetis ſupioꝛem poteſtatem in tempalibꝰ.
v Et iudices. iuſticiam in omnibꝰ ꝑuertentes.
x Qui edificatis ſyon in ſanguinibꝰ. i. de ſubſtantia et ſanguine innocentū condēnantes eos ad moꝛtem vt ha

beatis bona eoꝝ. y Principes eius in muneribus iudicabant. i. ꝑ munerībꝰ iniuſtā ſniam ꝓferebant.
z Et ſacerdotes eius in mercede docebāt. qui tñ ex officio tenebanť docere legē liberaliter.
a Et ꝓphete eius in pecunia diuinabant. i. ꝑ pecunia

eos dies. Et ꝯfundenť qui vidēt viſiōes. ⁊ ꝯfundētur diuini.[q] et opient oēs vult⁹ ſuos. q2 nō eſt rñſum dei.[r] Verūtñ ego[s] replet⁹ ſū foꝛtitudine ſpūs dñi iudicio ⁊ vtute. vt annunciem iacob ſcelus ſuū. ⁊ iſrľ pctm̄ ſuū.[t] Audite h̄ principes dom⁹ iacob.[v] ⁊ iudices dom⁹ iſrľ qui abominami iudiciū. et omnia recta ꝑuertitis.[x] qui edificatis ſyon in ſanguinibus. ⁊ hierľm in iniquitate[y] Principes eius in muneribꝰ iudicabant.[z] ⁊ ſacerdotes eius i mercede docebāt[a] Et ꝓphete eius i pecunia diuinabāt[b] ⁊ ſup dñm requieſcebāt[c] dicētes. Nunq̄d nō dñs in medio nr̄m: Nō venieť ſup nos mala.[d] Propť h̄ cā vr̄i[e] ſyon q̄ſi ager arabitur. ⁊ irľm q̄ſi aceruus lapidū erit.[f] ⁊ mons tēpli in excelſa ſiluarū. .IIII.

mendacia ꝯfingebāt
b Et ſup dñm requieſcebant. i. a dño requies ꝓmittebant.
c Dicētes. Nunq̄d nō dñs ⁊c. q. dicant veraciter deus eſt in vobis. ⁊ iō non habetis timere ab eo.
d Pro; (uerſarijs. ꝑter hoc cā veſtri. qui falſa ꝓmittitis.
e Syon quaſi ager arabiť ⁊c. i. ſic erit dſtructa q̄ poterit arari ꝓpter defectū habitantiū. q2 ꝓpter ꝓmiſſa falſoꝝ ꝓphetarum ſedechias rebellauit regi babylonis. ⁊ ex h̄ ſecuta eſt deſtructio templi ⁊ ciuitatiſ. iiij. Reg. vltimo.
f Et mons templi in excelſa ſiluaꝝ. q2 i locis deſtructis ⁊ derelictis longe tpe ſolent frutecta creſcere tempus vͦo captiuitatiſ durauit. lxx. ānis ſm minorem ꝯputationem in tanto tempoꝛe potuerunt bene creſcere.

Capitulū. IIII.

Et erit. Hec eſt pars ſecūda principalis in quo ꝓpheta principaliter denunciat conſolatoꝛia. maxime vero conſolatoꝛium erat xp̄i miſteriuz. ⁊ iō ꝓpheta deſcribit beneficij magnitudinem. ſecundo iuxta hoc arguit maloꝝ ingratitudinez. cap. vi. Prima in duas. quia primo deſcribit propheta conditionem corpoꝛiſ ſcdo capitis. cap. ſe. Corpus autem miſticum chriſti ē eccleſia. cuius primo deſcribit conditionem. ſcdo tyrannoꝛum pſecutionem ibi. Nunc quare. Circa primū ſciendum q̄ pars iſta ab hebreis ⁊ latinis exponitur de ꝑpe chriſti. varie tñ quia iudei dicunt adhuc xp̄m venturū. nos autem dicimus tempus ſui aduentus ꝓteritum ad confirmationem ſui erroꝛis accipiūt iudei aliqua argumenta ex hoc loco. Primo q2 dicitť hic. Erit in nouiſſimo dierum ⁊c. tempus vero Jeſu nazareni non fuit nouiſſimum. vt patet. quia poſt eius moꝛtem fluxerunt multi anni. ergo ieſus nazarenus non fuit chriſt⁹. ſed adhuc expectatur venturus. Item quia ſubditur. Et erit mōs domus dñi preparatus in vtice montiū. quod non eſt adhuc factum. quia mons ſyon non eſt in aliquo eleuatus et ſunt multi montes illo altioꝛes. Item quia ſequitur. Et concident gladios ſuos in vomeres ⁊c. et ſequiť. Et nō diſcent vltra belligerare. Poſt vero tempus ieſu nazareni fuerūt bella grauia ⁊ potiſſime in iudea. q̄ ꝑ romanos fuit deſtructa ⁊ ⁊c. Iſta vͦo argumenta ⁊ aliq̄ alia

ſolui. Eſa. ij. vbi ꝯſil'is littera ponit̄. pōt aliq̄d reperi. Ad primū dicēdo φ tps noue legis dr̄ nouiſſimū. q2 nō ſuccedet ei alia lex. ſicut ſucceſſit legi moyſa. ꝛc. ꝛ ſm h̄ dicit̄ i. Ioh. ij. c. Nouiſſima hora ē. Gñē. xlix. Cōgregamini vt annūciē vobis que ventura ſunt in nouiſſimis dieb9

Et tñ ſm hebreos iſt̄ impleta dicu. ſ. ab ingreſſu terre ꝓmiſſiōis ſub ioſue ꝑ maiori pte vt ibidē fuit dictū. ſcd̄m ſoluit̄ etiam ꝑ dictū Ra. ſal. q̄ dicit φ illa eleuatio nō eſt intelligēda corpaliter. ſ3 q2 debeant ibi fieri mirabilia φ fuit ipletū qñ xp̄s deus ꝛ hō fuit ibi p̄ntatus in tēplo. ibi etiā poſtea p̄dicauit ꝛ multa fecit mirabilia ſue diuinitatꝫ oñſiua ibi etiā ſup ap̄los ſpm̄ ſanctū miſit in ſigno viſ. bili qđ fuit mirabile maximū. Ad terciū ꝓtebit infra. Igit̄ expoīat hec lr̄a ꝯ opinione eccleſie. ſic fuit expoſita Eſa. ij. c.

Et erit ī nouiſſimo dierū[b] erit mōs domus dñi ꝑparatus i vertice moñiū ꝛ ſblimis ſup colles.[c] Et fluēt ad eū ꝑpli ꝛ ꝑpabūt gētes multe ꝛ dicēt Venite aſcēdam9 ad mōtē dñi. ꝛ ad domū dei iacob.[d] ꝛ docebit nos de vijs ſuis[e] et ibim9 ī ſemitꝫ ei9.[f] q2 de ſyō egrediet̄ lex. ꝛ vbū dñi de ieruſalē.[g] ꝛ iudicabit īter populos multos. ꝛ corripiet gētes fortes vſq3 ī longinquū[h] Et ꝯcidēt gladios ſuos ī vomeres. ꝛ haſtas ſuas ī ligones. Nō ſumet gēs adūſū gētē gladiū[i] ꝛ nō diſcent vltra belligerare.[k] Et ſedebit vir ſubtus vineam ſuaꝫ ꝛ ſubtus ficū ſuā, ꝛ nō erit q̄ deterreat. q2 os dñi exercituū locutū e.[l] q2 oēs ꝑpli[m] ambulabūt vnuſq̄ſq3 ī nomie dei ſui.[n] nos aūt ābulabim9 ī noīe dei nr̄i[o] ineternū ꝛ vltra.[p] In die illa dicit dn̄s[q] ꝯgregabo claudicātē[r] ꝛ eā q̄ eiecerā[s] colligā[t] ꝛ quā afflixerā ꝯſolabor.[v] Et ponā claudicantē ī reliq̄as[x] ꝛ eā q̄ laborauerat[y] ī gētē robuſtam.[z] Et regñbit dñs ſuper eos ī mōte ſyon.[a] ex h̄ nūc et vſq3 ineťnū[b] Et tu turris gregis[c] nebuloſa filia ſyon[d] vſq3 ad te veniet[e] ꝛ veniet poteſtas prima regnū filie hieruſalē.[f] Nūc q̄re merore cōtraheris.[g] Nūquid rex nō ē

a Et erit in nouiſſimo dierū. i. tpe gratie qđ ē nouiſſimū. vt di

b Mōs do. (ctū eū. m9 dñi prepa. i verti. montiū. ꝑ mirabilia ibi facta maiora q̄3 alibi. vt dictū ē.

c Et fluēt ad eū ꝑpli ꝛc. qđ videm9 impletū ꝑ orbem in cōuerſione gentiū. d Et docebit nos de vijs ſuis. q̄3 tū ad ꝓcepta. e Et ibimus in ſemitis ei9 q̄3tū ad ꝯſilia euāgelica. f Quia de ſyon egrediet̄ lex ꝛc. de hieruſalem eñ ī ꝓceſſerūt ap̄li a q̄3 diſcipuli ad p̄dicandū ꝑ orbē fidē xp̄i Act. i. g Et iudicabit inter ꝑplos multos. iudicio diſcretiōis aliq̄s vocādo ad fidē ꝛ grām. alijs omiſſis ſuo iuſto iudicio. licet nobis occulto.

h Et ꝯcidēt gladios ſuos in vomeres ꝛc. Chriſt9 eñi fuit natus tpe maxime pacis. ꝓpter qđ tūc fuit deſcript9 vniuerſus orbis. Luc. ij. ꝛ durauit illa pax ꝑ longū tp̄s propter qđ in multis ptib9 plura arma bellica q̄ ꝓtūc non erāt neceſſaria ꝯuerſa fuerūt in inſtr̄a agricultura apta.

i Et nō diſcēt vltra belligerare. iſtud vltra non importat ſp ꝑpetuitatē a pte poſt. ſ3 aliqđ tp̄s determinatum. ꝛ aliqñ nō longū. ſicut. iiij. Reg. vi. Et nō venerūt vltra latrones ſyrie in terrā iſrl̄. ſ. tpe illius regis. ꝛ heliſei. tñ poſtea multotiēs venerūt. k Et ſedebit vir ſubt9 vineā ſuā ꝛc. i. hēbit pacē ꝛ ſecuritatē. ꝛ h̄ ipletū eſt ī eccleſia a tpe ꝯſtantini ꝛ be. Silueſtri. l Quia oēs ꝑpli a fide xp̄i alieni. m Ambulabūt vnuſq̄ſq3 in noīe dei ſui. q2 ꝑ longū tp̄s poſt mortē xp̄i diuerſe gētes diuerſa idola coluerūt. n Nos aūt ambu. in no. dei nr̄i. ſ. ieſu xp̄i. o Ineternū ꝛ vltra. i. vltra oēm mēſurā q̄3tū cunq3 longā. p In die illa. i. tpe gr̄e qđ dr̄ dies. Ad Ro. xiij. Nox ꝓceſſit. dies aūt appropinq̄bit. q Cōgregabo claudicātē. i. gentilitatē q̄ diſtorte inceſſerat per idolatriam. r Et eā quā eiecerā. q2 legē non dederat gētilib9 nec ꝓphas. ꝛ ſic quodāmō eos eiecerat. s Colligā in vnitate eccleſie ꝑ ap̄loꝝ p̄dicatiōem. Videt̄ tamen φ melius exponatur hec littera de gente iudaica q̄3tum ad illā qui adheſit xp̄o cū dr̄. q Cōgregabo claudicantē. i. gētem iudaicā. que dicit̄ claudicās ab antiquo. iij. Reg. xviij. Vſquequo claudicatis in duas partes. Et ſic in aduētu xp̄i claudicauit. q2 aliq̄ adherebāt ſibi ſicut vo redēptori. alij aūt reputabāt eū deceptorē vt p3 ex decurſu euangelij.

r Et eā quā eiecerā dimittendo errare ꝑ diuerſa vicia.

s Colligam intra xp̄i eccleſiam.

t Et quā afflixerā. ſ. ꝑ chaldeos ꝛ grecos ꝛ romanos. ꝛ ſubintelligitur. Cōſolabor

v Et po. clau in reliquias. q2 pauci de iudeis adherūt xp̄o reſpectu adherentiū

x Et eam q̄. (alioꝝ. laborauerat. h̄ dicit̄ de primis credētib9 qui cū xp̄o in labore ꝛ afflictione p9 mortem eius. vt3 in actib9 ap̄loꝝ in pluribus locis.

y In gentē robuſtam. q2 tolerabāt afflictiones ꝛ tormenta nō ſolū patienter ſed etiam gaudēter. Act. v. Ibant ap̄li gaudētes a ꝯſpectu cōcilij qm̄ digni habiti ſunt ꝓ noīe ieſu ꝯtumeliā pati. z Et regnabit dñs ſup eos in mōte ſyon. i. in eccleſia q̄ dr̄ mōs ſyon eo φ ibi xp̄s fidē catholicā p̄dicauit ꝛ ſpm̄ſctm̄ ſup apo a Et hoc nūc ꝛ vſq3 ineternū. q2 ſtatui (ſtolos miſit. eccleſie militātis ſuccedet ſtatus eccleſie triūphantꝫ. cuius nō eſt finis. b Et turris gregis. i. templū qđ erat factū ad modū turris. ꝛ dr̄ gregis. q2 in atrio iuxta tēplū īmolabant̄ greges in altari holocauſtoꝝ. c Nebuloſa. ex nebula fumi ꝯſurgēte de holocauſtis q̄ totaliter incendebant̄ ad honorē diuinū. d Vſq3 ad te veniet. ſcꝫ redemptor. qđ impletū fuit qñ ibi oblat9 fuit ꝛ predicauit. ꝛ ſubdit̄ ꝯditio venietis cum dicitur.

e Et veniet poteſtas prima ꝛc. rōne ſue deitatis.

f Nūc quare. Hic ꝯſir ponit̄ eccl̄ie ꝑſecutio. Sciendū tñ φ aliq̄ reſiduū hui9 capl̄i vſq3 ibi. Nūc vaſtabeř. exponūt de deductiōe iudeoꝝ in babylonē ꝛ reductiōe. Et lr̄a ſatis pōt applicari vſq3 ibi. Surge ꝛ tritura. ſ3 vltra nō pōt bñ applicari. q2 reuerſi tes de captiuitate babylonica nūq̄3 hūerūt talē p̄tatē q̄lis h̄ deſcribit̄. ſ3 ſp fuerūt ſub ſuitute. primo pſaꝝ ꝛ medoꝝ. ſcđo grecoꝝ. tertio romanoꝝ. Propter qđ ra. ſa. exponit hāc lr̄am de tpe xp̄i dicēs φ in aduētu meſſie iudei erūt in maria p̄tate ꝛ ſubijcient̄ eis oēs reges terre. lr̄am vo ꝓcedētē exponit de captiuitate babylonica ꝛ eius reductiōe ſicut ꝛ ꝓcedentes qđ aūt ſequit̄. Nūc vaſtaberis ꝛc. exponit de deſtructiōe babylonis ꝑ cyrū ꝛ dariū. Alij exponūt de vaſtatione iudee ꝑ ſennacherib tpe ezechie. Iſtas aūt expoſitiōes nō ꝓſequor. q2 videnť mihi diſtorte. ꝓpter qđ ſaluo meliori iudicio vr̄ mihi φ hic primo ponit̄ ꝑſecutio eccleſie. ꝛ ſecūdo ſynagoge ibi. Nūc vaſtaberis. Et ſ3 iſte due ꝑſecu.

tiones fuerint eodem tpe. ſaltem p pte. finis tñ contra‑
rios hūuerūt. qꝛ ex pſecutione q̄ facta eſt ſub ſtephano
pzio martire diſpſi fuerūt fideles de irl'm p varias regi‑
ones pdicādo fidē catholicā. Act. viij. Synagoga ex pſe‑
cutione ſua defecit. qꝛ captiuatis iudeis p romanos ceſ‑
ſauerūt legis ſacrifi‑
cia ꝛ oblatiões ꝛ ſilia
q̄. nō pñt ab eis offer
ri extra terrā pmiſſio
nis. Primo igit' agit'
de pſecutiōe ecclie cū
f Nūc q̄re (dicit'.
merore ꝯteris. h. d. ꝛ.
q̄tū ad debiliores fi
deles q̄ in pſecutiōe
facta. ſub Stephano
fuerūt in afflictione
ꝛ merore. Act. viij.
g Nunqd rex nō ē
tibi. q. d. imo xp̄s aſ‑
ſiſtēs tibi in pſſuris
ſm q̄ dixit. Matth.
vlt. Ecce ego vobiſcū
ſum oib' dieb' vſq
ad ꝯſumationē ſecli.
h Aut cōſili. tuus
periit. q. d. nō. qꝛ ſpi‑
ritus ſanctus docebit
te de omnib'.

tibi[b] aut ꝯſiliari' tu' piit.
qꝛ ꝯphēdit te dolor ſic ptu
rientē. Dole ꝛ ſatage filia
ſyō q̄ı pturiēs[k] qꝛ nūc egre
dieris de ciuitate, ꝛ hītab' ī
regiōe[l] ꝛ vēies vſq ad ba
bylonē[m] Ibi liberaberis ibi
redimet te dn̄s de mā u in
imicoꝝ tuoꝝ[n] Et nūc ꝯgre
gate ſt ſup te gētes multe
q̄ dicūt lapidet'. ꝛ aſpiciat
i ſyon ocl's nr̄[p] Ipi aūt nō
cognouerūt cogitatiōes dn̄i.
ꝛ nō itellexerūt ꝯſiliū ei'[q] qꝛ
ꝯgregauit eos q̄ſi fenum
aree.[r] Surge ꝛ tritura filia

l Quia ꝯphendit te dolor. primo in iudea de pſecutio
ne iudeoꝝ. ꝛ poſtea in aliis ptib' ex pſecutōe tyrānoꝝ.
k Quia nūc egredieris de ciuitate ꝛc. i. de irl'm. qꝛ ſic
dictū eſt in pſecutiōe ſancti ſtephani. fideles p maiori p
te exierūt de irl'm. ꝛ diſpſi ſunt p regiones pdicando.
l Et venies vſq ad babylonē. ꝛ nō loquit' ibi de baby‑
lone q̄ eſt in terra chaldeoꝝ q̄ iam erat ſubuerſa ꝛ ihabi
tabilis. ſ; de babylone q̄ eſt in egypto in q̄ fuit fides xp̄i
publicata p matheū apl'm in cui' forte venit egypt'. vt
dicit Hiero. in libro illuſtriū viroꝝ. Vel p babylonē hic
intelligit' roma. ſicut. i. Petri. v. Salutat vos eccl'ia q̄ eſt
in babylone collecta. i. roma ſm q̄ dicit Hiero. ꝛ oēs ex‑
poſitores in q̄ publicatū fuit euāgl'; p aplos Pe. ꝛ pau.
m Ibi liberaberis. a pſecutorib' tuis. qđ fuit impletū
n Et nūc ꝯgregate ſunt ſup te gētes mlt' tpe ꝯſtantini.
te pſequētes eccleſiā primo in iudea. vt; Act. viij. ꝛ plu
ribus aliis locis. poſtea p totū orbē p tyrannos nitēt's
extinguere fidē catholicā. iō ſubdit'. o Que dicūt la‑
pidet' ꝛc. ſ; qꝛ ſicut dictū eſt in pſecutione maxie creuit
fides catholica. qđ fuit figuratū Exo. i. in filiis iſrl' q̄ tā
to magis opprimebant' tanto magis multiplicabant' ꝛ
creſcebāt. iō ſubdit'. p Ipi aūt nō cogno. cogita. ſ; ſi
qui tyrannoꝝ pſecutionē ꝯuertit in eccleſie augmenta io
nē pſtiū. ſicut venditionē ioſeph i ei' dn̄iū Gen. xxxvij.
iō ſubdit'. q Quia ꝯgreg. eos q̄ſi fenū aree. i. ibi ſubii
ciendo. qꝛ principes q̄ pſequebant' fidē catholicā ſubmi
ſerūt colla ſua iugo xp̄i. vt; de ꝯſtantino. ꝛ de aliis princi
pib' p orbē. iō ſubdit'. r Surge ꝛ tritura filia ſyon. i.
eccleſia ſubiice tibi colla gentiū. s Quia cornu tuū
ponā ferreū. i. dabo tibi ꝟtutē pdicandi ꝯſtanter fidem.
ꝛ ꝯfirmādi p miracula. itaq multitudo gentiū ſubiicit'
tibi ꝯtrita ptāte diaboli. t Et cōminues ꝑlos mul‑
tos. inducēdo eos ad verā cōtritiōem ſuoꝝ peccatoꝝ.
v Et interficies dn̄o r. pinas eoꝝ. in heb. hr̄. Et ſancti‑
ficabis. qꝛ bona tpalia ꝯuerſoꝝ ad fidem ſunt diuio cul‑
tui applicata in plurib' locis p orbem. ꝛ qꝛ talia bona di
cuntur amortizata. ideo tranſlatio noſtra h;. Interficies

x Et fortitu. eoꝝ dn̄o. vni. terre. i. xp̄o cui ſubiecta eſt gen
tium fortitudo. y Nunc vaſtaberis. Hic ꝯſr̄ deſcri‑
bitur pſecutio ſynagoge p romanos in vltionē ꝯ mortis
xp̄i. Luc. xix. In q̄ quidē pſecutione defecit. qꝛ deſtructo
templo ꝛ iudea. iudei partim trucidati. ꝛ ptim captiuati
ſunt. ꝛ ſic ceſſauerunt
legalia. ꝛ qꝛ hoc fuit
fat' is tito poſt pſecu‑
tionē eccleſie i iudea
de qua dictū eſt in p
te pcedenti. iō dicit'.
y Nunc vaſtaberis
filia latronis. i. gens
iudaica. vñ ꝛ dominꝰ
Matth. xxi. dixit d tē
plo qđ erat in hirl'm
Domus mea dom'
orōis vocabit'. vos āt
feciſtis illam ſpelun
cam latronum.
z Obſidionē poſu‑
erunt. i. ponent. qꝛ lo
quit' de futuro p mo‑
dū preriti ꝑpter certi
tudinem ꝓphetie.
a Sup nos ſc; iu‑
deos. in quoꝝ pſona
loquit' ꝓpheta. qꝛ erat
de gente illa. b In virga pcutiens. ſc; romani.
c Maxillā iudicis iſrl'. i. ita viliter tractabūt ꝛ affligent
pſonas in ſtatu dignitatis exiſtentes ſicut garciones. vñ
ꝛ tyt' ſacerdotes q̄ erant in ꝑplo principales capta ciui‑
tate iuſſit occidi. vt dicit Ioſephus li. ō iudaico bello.

ſyō[s] qꝛ cornu tuū ponā fer‑
reū ꝛ vngulas tuas ponā
ereas[t] Et cōminues ꝑplos
mltos[v] ꝛ iterficies dn̄o ra
pinas eoꝝ[x] ꝛ fortitudinē
eoꝝ dn̄o vniūſe tre.[y] Nūc
vaſtaberis filia latrōis.[z] ob
ſidionē poſuerūt[a] ſup nos[b]
in ꝟga pcutient[c] maxi la;
iudicis iſrael. .V.

Et tu bethleem e‑
phrata[e] puul' es[c]
i milib' iuda.[d] ex te
m egredietur q̄ ſit dn̄ator in
iſrl'[e] ꝛ egreſſus eius[f] ab ini
tio[g] a dieb' eternitatis[h] ppt

Et tu bethleem. Hic incipit Capitu. V.
capitulū in hebreo in q̄ poſtq̄ ꝓpheta denuncia
uerat eccleſie ꝓmotionē. hic ꝯſr̄ denūciat capitis
cōditionē. ꝛ diuidit' in duas ptes. qꝛ primo ponit' condi‑
tio xp̄i. ſcđo adherentiū ſibi. ibi. Propter hoc. Conditio
xp̄i eſt q̄ in vna pſona eſt deus verus ab eterno. ꝛ hō i tē‑
pore. hoc eīn ē ſibi ſingulare. Primo igit' exprimit' eius hu‑
manitas ex loco natiuitatis cū dr̄. a Et tu bethleem
ephrata. i. alio noīe ſic noīata. vt habet'. Gen. xxxv.
b Paruulus es ſc; locus In milib' iuda. i. reſpcū ꝑpli
tui in dignitate ꝛ multitudine. qꝛ inde fuit trib' regia. in‑
de eīn fuit natus dauid. i. Reg. xvi. ꝛ qꝛ nobilitas ciuita
tis magis cōſiſtit in ꝑplo q̄ in ſpacio. ideo Matthe'. ij.
ca. allegauit auctoritatē iſtam ſic. Et tu bethleem terra
iuda nequaq̄ minima es in principib' iuda.]
d Ex te mihi egre. qui ſit dn̄o. in iſrl' glo. Ra. ſa. i. meſſias
filius dauid. ꝛ h idem dixerūt ſacerdotes ꝛ legiſpiti ab
herode requiſiti vbi xp̄us naſceret'. Matth. ij. dicentes.
In bethleem iude. ſic eīn ſcriptū eſt p ꝓpham. Et tu beth
leem ꝛc. Ex q̄ pt; q̄ aliqui catholici exponētes hanc ſcri
pturam de ezechia rege. magis iudaizant q̄ hebrei. ꝛ cū
hoc diuertūt ab intentione euangeliſ. Cōſequēter expri
mitur xp̄i diuinitas. cum dicit'. e Et egreſſus eius.
id eſt emanatio f Ab initio. i. a pře. q̄ eſt principium
filii. g A dieb' eternitatis. qꝛ hec emanatio eterna. ſp
eīn naſcitur filius a patre. ꝛ ſemp natus eſt.
h Propter hoc. Hic ꝯſr̄ agitur de adherentib' chriſto
quoꝝ primo ponit' pfectus. ſcđo pficiendi modus ibi. ꝛ
erunt reliquie. Prima in duas. qꝛ primo oſtendit' poſi‑
tum. ſcđo remouet' dubiū ibi. Et erit iſte. Circa primum
ponitur cōtinuatio ad pdicta. Dictū eſt eīn ſ; q̄ xp̄us ſm
humanam naturā fuit de bethleem. ꝛ ſic iudeus ꝛ legem

ſeruauit. Propter hoc voluit deferre ꝑplo ⁊ legi. q2 ꝗ̄ſ-
uis in morte ei⁹ lex ceſſauerit q̄tū ad efficatiā tñ ad tē-
pus potuit ſuari vt ſynagoga cū honore duceret ad ſe-
pulcrū. vt dicit Augu. Dixit q̄uis ꝑplo iudaicus q̄tū ad
incredulos. eſſet morte dign⁹ ꝑpter mortem xp̄i. tñ iſta
punitio fuit dilata uſ-
q3 ad annū .xlij. in q̄
deſtructa fuit ciuitas
⁊ tēplū. ⁊ ꝑplo capti-
uatus ꝑ exercitū ro-
manoꝝ. ⁊ hoc eſt qḋ
dicitur.

h Propter hoc. i. ꝑ-
pter aſſumptionē hu-
mane nature de iu-
deis ⁊ honorabili ter-
minatione legis.

i Dabit eos. i. ꝑmit-
tet iudeos habitare
in hierlm ⁊ iuda.

k Uſq3 ad tps pu-
blicationis euāgelij. i
quo ꝑ orbē tñt̄ ſunt
eccle fūd. ⁊ h̄ fuit i-
pletū etiā tpe apłoꝝ
ſicut declaratū3 fuit
ſupra Amos. ix. ⁊ dif-
fuſius ſup illud ps.
xviij. In oēm terram
exiuit ſon⁹ eoꝝ. Illō
fuit tps. xlij. annoꝝ p̄
dictoꝝ. in q̄ publica-
tū fuit euāgeliū. ⁊ ſy-
nagoga ducta ad ſepulcrū. ⁊ q2 pauci ꝯpatiue de iudeis
fidē receperūt. iō ſequit̄. l Et reliquie. i. pauca ꝯpati-
m Fratrū ei⁹. i. iudeoꝝ q̄ dicunt̄ fratres xp̄i. q2 (ue.
fuit ex eis ſm carnē. n Conuertent ad filios iſrl'. i. ad
fidē. xij. patriarchaꝝ q̄ fuerunt filij iacob. alio noīe dicti
iſrl'. vel ad. xij. apłos q̄ dicunt̄ filij iſrl'. i. xp̄i videtes deū
in humanitate ab initio conceptionis. q2 vocati ab eo
fuerūt p̄ ceteris tpe ⁊ dignitate. ⁊ q2 ad iſtam fuerūt de
o Et ſtabit. i. xp̄i eccliam ꝯſtrūctiq3 ꝑſecutio (ꝑplo iſrl'.
nibꝫ fuerit ꝯcuſſa. p Et paſcet filios ſuos fidei do-
q In fortitudine dñi. i. miraculis ꝯfirmata (ctrina.
Marci vlti. Predicaue rūt vbiq3 dño cooꝑante ⁊ ſmo-
nē ꝯfirmāte ſequētibꝫ ſignis. q̄ nō pñt fieri niſi v̄tute
diuina. r In ſublimitate nominis dñi dei ſui. i. ieſu
xp̄i in cui⁹ noīe in primitiua ecclia ꝯtīter fiebāt miracu-
la. ſue deitatis oſtēſiua. Et q2 de gentilibꝫ plures fuerūt
ꝯuerſi ꝑ orbē vniuerſum. iō ſubdit̄. s Et ꝯuertent̄.
q2 nūc magnificabit̄. i. nomē xp̄i. Uſq3 ad terminos ter
t Et erit hic ꝯſtr remouet dubiū. poſſent eñ iu- (re.
dei michee ꝯtēporanei credere ꝙ ei⁹ ꝓphetia de aduētu
xp̄i. ⁊ ꝑfectu adherētiū ſibi. deberet cito impleri. iō hoc
remouet dicens. t Et erit iſte ſc3 xp̄s.
v Pax. ⁊ dr̄ in abſtracto ꝑ excellentiā. ⁊ h̄ modo dicit
apłs Eph. ij. Ipſe eſt pax noſtra q̄ fecit vtraq3 vnū.
x Aſſyrius cū venerit in terrā noſtrā ⁊c. q. d. nō erit ci-
to iſta pax. ſed oportet prius terrā noſtrā ꝯculcari ⁊ de-
uaſtari ꝑ aſſyrios ⁊ chaldeos. de q̄bꝫ ſubdit̄ infra. Aſſy-
rij eñ primo vaſtauerūt iudeā captiuādo decē tribus.
iiij. Reg. xvij. ⁊ poſtea chaldei alias reliq̄as duas. iiij.
Reg. vlti. y Et ſuſcitabun⁹. i. ſuſcitādo denūciabi-
m⁹. ego ⁊ alij ꝓphete. z Septē paſtores. i. ſeptē du-
ces ꝑſaꝝ ⁊ medoꝝ. de quoꝝ conſilio reges cuncta facie-
bāt. Heſter. i. Et iſti dederūt ꝯſiliū cyro ⁊ dario de inua-

hoc dabit eos uſq3 ad tē-
pus i q̄ parturiēs pariet. Et re-
liq̄e fratrū ei⁹ ꝯuertent ad
filios iſrl'. Et ſtabit. ⁊ pa-
ſcet i fortitudine dñi i ſub-
limitate noīs dñi dei ſui. ⁊
ꝯuertent. q2 nūc magnifi-
cabit̄ uſq3 ad terminos ter-
re. Et erit iſte pax aſſyri⁹
cū venerit i terrā nrām. ⁊ qñ
calcauerit i domibꝫ nr̄is.
Et ſuſcitabim⁹ ſup eū. ſe-
ptē paſtores. ⁊ octo pria-
tes hoīes. Et paſcent terrā
aſſur i gladio. ⁊ terrā nem-
roth i lanceis ei⁹. Et libera-
bit ab aſſur cū venerit i terrā
noſtrā. ⁊ cū calcauerit i fi-
nibꝫ nr̄is. Et erūt reliquie

iacob i medio ꝑploꝝ mul-
toꝝ q̄ſi ros a dño. ⁊ q̄ſi ſtil-
le ſup herbā q̄ nō expectat
virū. ⁊ ñ p̄ſtolat̄ filios ho-
minū. Et erūt reliq̄e iacob
i gētibꝫ i medio ꝑploꝝ mul-
toꝝ q̄ſi leo i iumētis ſiluaꝝ
⁊ q̄ſi catolus leōis i gregi-
bꝫ pecoꝝ. Qui cū trāſierit
⁊ ꝯculcauerit ⁊ cepit. nō ē
q̄ eruat. Et exaltabit̄ man⁹
tua ſup hoſtes tuos. ⁊ oēſ
inimici tui interibūt. Et
erit i die illa dicit dñs au-
ferā eq̄s tuos d̄ medio tui
⁊ diſpdā q̄drigas tuas. et
ꝑdā ciuitates t̄re tue. ⁊ de-
ſtruā oēs munitiōes tuas
Et auferā maleficia d̄ ma-

ſione vtriuſq3 regni. ſ. aſſyrioꝝ ⁊ chaldeoꝝ. ⁊ q2 ceperunt
regnū babylonie. vt ptz Dañ. v. ꝑ ꝑſas ⁊ regnū aſſyrioꝝ
qḋ erat iā ſub ptāte babylonis redactum. a Et octo
primates. ſ. in exercitu ꝑſarū ⁊ medoꝝ. q̄ dicebant̄ con-
ſtabularij vel mareſcalli bellatoꝝ directores.
b Et paſcent. i. de-
uorabunt.
c Terrā aſſur i gla-
dio. In hebreo habe-
tur. Et ꝯfringet. Et
ro hui⁹ diuerſitatis ē
q2 vbū hebraicū hic
poſitū eſt equocū ad
paſcere ⁊ ꝯfringere.
d Et terrā nemroth
in lanceis ſuis hic eſt
terra babylonie in q̄
primo regnauit nem-
roth Gen. x.
e Et liberabit ab aſ-
ſur ⁊c. ita ꝙ nō pote-
rit venire in terrā no-
ſtrā. ſicut venerat an-
f Et erūt. Res (tea.
moto dubio. ꝓpheta
reuertit̄ ad oñdendū
circa adherētes xp̄o
ꝑficiēdi modū oſten-
dēs primo ꝙ h̄ erit
virtute diuina. ſcḋo
ꝙ nō humana. ibi. Et
erit ⁊c. circa primū dr̄.
f Et erūt reliq̄e ia-
cob. i. apłi ⁊ alij primi credētes. qui ſupra dicunt̄ reliq̄e
g In medio ꝑpli mul. quaſi ros. facientes ꝑplos fru-
ctificare. qḋ videm⁹ impletū ꝑ orbē vniuerſum.
h A dño. fructificatio eñ q̄ fit v̄tute roris nō ſit hūa-
na prudētia. ſ3 diuina. iō ſubdit̄. Que nō expectat virū ⁊c.
i Et erūt reliq̄e. i. p̄dicti apłi ⁊ diſcipuli. l Quaſi
leo ⁊c. q2 ſicut nō impedit̄ leo a ꝑſecutione p̄de. ſic nec
apłi a gētiū ꝯuerſione. iō ſubdit̄. Qui cū trāſierit ⁊c.
k Exaltabit̄ man⁹ tua. i. ptās apłoꝝ. ⁊ mutat̄ hic mo-
dus loquēdi de tertia ꝑſona ad ſcḋam. l Sup ho-
ſtes tuos. i. demones q̄s fugabāt ab idolis ⁊ corporibꝫ
m Et oēs inimici tui interibūt. qḋ pōt itel (obſeſſis.
ligi de ſacerdotibꝫ idoloꝝ. vel de iudeis ꝯ xp̄m obſtina-
tis. q̄ deſtructi fuerūt ⁊ captiuati ꝑ romanos in vltio-
nē mortis xp̄i ⁊ diſcipuloꝝ ei⁹. quoꝝ aliq̄s occiderūt. vt
ſtephanū ⁊ iacobū fratrē iohānis. vt habet̄ in actibꝫ apo-
ſtoloꝝ. ⁊ iacobū fratrē dñi. ſm ꝙ dicit ioſeph⁹. xx. li. an-
tiquitatū. n Et erit. Hic ꝯſtr oñdit̄ ꝙ ꝑfectus diſci-
puloꝝ xp̄i nō fuit virtute humana vt pote v̄tute armo-
rū ⁊ munitionū. ꝑ quē modū creuit lex machometi. iō
ſubdit̄. o Auferā equos tuos de medio tui. i. virtu-
te armoꝝ ⁊ ꝯſimiliū nō ꝑficiēs in ꝯuerſione gētiū.
p Et ꝑdā ciuitates terre tue ⁊c. i. in fortalicijs nō erit
ꝯfidētia tua. ſ3 in ptāte diuina. ꝑ talē modū loq̄t̄ zacha-
rias ꝓpheta. ij. ca. Abſq3 muro habitabit hierlm p̄ mul-
titudine hoīm. ⁊ loquit̄ de hierlm poſt ei⁹ reedificatio-
nē ꝑ neemiā. vt videbit̄ ibi dño ꝯcedēte. ⁊ ſic cū dr̄ Ab-
ſq3 muro ⁊c. nō intelligit̄ ꝑ hoc deſtructio muroꝝ. ſ3 ꝙ
nō eſſent neceſſarij ꝑ defenſione ciuitatis.
q Et auferā maleficia. q2 idolatria ⁊ diuinatiōes ⁊ ꝯ-
ſilia ad idolatriā ꝑtinētia ꝑ p̄dicationē apłoꝝ ⁊ alioꝝ
credētiū ſunt a gētilibꝫ credētibꝫ amota. r Et faciā
in furore ⁊ indignatiōe vltionē pene in pñti illate ſunt

medicine. ⁊ iō nō dicuť ꝓprie vltio furoris ſeu indignationis. ſ3 pene gehēne. ⁊ iō de ipſis hic loquiť.

6 In oīb⁹ gētib⁹ q̄ nō audierūt .ſ. pdicationē aploꝝ ⁊ doctoꝝ fideliū q̄ nō cōminanť penas tpales ſ3 futuras ⁊ eternas.

Cap. VI.

Audite. Poſtq̄ ꝓpheta denunciauit xp̄i aduētū. h[ic] ꝯſr̄ increpat pp̄lm incredulū ⁊ primo poniť hec increpatio. ſecūdo ꝯſolatio vt poſt vinū mordicatiuū infūdať oleū lenitiuū. ſe. ca. ibi. Reliquie. Prima in duas. quia prio increpať pp̄ls vt ingratus de bñficijs. ſcdo vt irretitus vicijs. ibi. Audite trib⁹. Prima i tres. q2 prio multiplex dei bñficiū recoliť. ſcdo falſitas gratitudinis excluditur. ibi. Quid dignū. tercio ꝟitas ꝯcludiť ibi. Indicabo. Circa primū dicit.

a Audite q̄ dñs loquiť. q. d. ſunt diligēter attēdenda.

b Surge tu michea

c Cōtende iudicio aduerſum mōtes ⁊c. id eſt aduerſum ſupbos pp̄li mei.

d Fortia fundamēta terre. i. reges ⁊ pricipes quoꝝ officiū ē terrā ꝯſeruare.

e Quia iudiciū dñi cū pp̄lo ſuo oſidēdo ſuā benignitatē p bñficia ⁊ pp̄li ingratitudinē. iō ſubdiť. Popule me⁹ ⁊c. ⁊ pz lr̄a vſq3 ibi.

f Et miſi ante ⁊c. quia moyſes erat dux pp̄li. aaron ſacerdos. Maria ꝓphetiſſa Exo. xv.

g Memēto queſo q̄d cogitauerit balach. q2 cogitᵘ dō debellare pp̄lm iſrł p adiutoriū maledictōis balaā ſup ipm Nūe. xxij.

h Et q̄d rñderit ei balaam dicēs. Quo maledicā. cui nō maledixerit dñs Nūe. xxiij. Et iteꝝ ibidē. Ad bñdicendū adductus ſum benedictionē ꝓhibere nō valeo.

i De ſethim vſq3 ad galgalā. i. de exercitu iſrł q̄ tūc erat in ſethim. Nūe. xxv. ⁊ ptēdebať vſq3 ꝓpe iordanē iuxta quē ē galgala ex oppoſito eiꝰ in terra ꝓmiſſionis. Rab. ſa. exponit ſic. De ſethim id eſt q̄uis pp̄ls iſrł in ſethim peccauerit peccato phegor. Numeri. xxv. tñ dñs nō dimiſit eū. ſ3 introduxit eū in galgalā q̄ eſt in terra ꝓmiſſionis.

k Ut cognoſceres iuſticias dñi. i. fidelitatē ei⁹ ad abraā yſaac ⁊ iacob implēdo q̄ð eis ꝓmiſerat.

l Quid dignū. Hic ꝯſr̄ excludiť falſitas gratitudinis cū dr̄. Quid dignū offerā domino ad reddendū gr̄as debitas de tātis bñficijs.

m Curuabo genu deo excelſo. habēdo deuotionis ſigna cū mala vita. q. d. non eſt hec vera gratitudo. Eſa. i. Cū multiplicaueris oratione nō exaudiā.

n Nunq̄d offerā ei holocauſtomata ⁊c. q. d. talib⁹ ſacrificijs nō placať de⁹. q2 talia ſm ſe nō ſunt accepta. ſ3 ex fide ⁊ deuotione offerētis.

o Nūq̄d dabo primogenitū meū q. d. hoc nō valet. q2 mors innocētis deo nō placet. vñ ⁊ abraā nō p̄cepit de⁹ immolare filiū ſuū. Gen. xxij. vt ſic impleret. ſ3 vt obediētia abrae manifeſtaret.

nu tua. ⁊ diuinationes nō erūt i te. Et pire faciā ſculptilia tua ⁊ ſtatuas tuas d̄ medio tui. Et non adorab vltra opa manuū tuaꝝ. et euellā lucos tuos de medio tui Et ꝯterā ciuitates tuas ⁊ faciā i furore ⁊ idignatiōe vltionē i oīb⁹ gētib⁹ q̄ nō audierūt. .VI.

Audite q̄ dñs loquitur[a] Surge[b] ꝯtēde[c] iudicio aduſū mōtes ⁊ audiāt colles vocem tuā. Audiāt mōtes iudicium dñi ⁊[d] fortia fundamēta tre[e] q2 iudiciū dñi cū populo ſuo. ⁊ cū iſrł diiudicabiť. Pople me⁹ q̄d feci tibi aut q̄d moleſt⁹ fui tibi Rñde m. Quia eduxi te d̄ tra egypti ⁊ d̄ domo ſuitiū liberaui te[f] ⁊ miſi añ faciem tuā moyſen ⁊ aarō ⁊ mariā. Pople me⁹.[g] memēto q̄ſo q̄d cogitauerit ꝯ te balach rex moab.[h] ⁊ q̄d rñderit ei balaā fili⁹ beor d̄ ſethi vſq3 ad galgalā.[i] vt ꝯgnoſceres iuſticias dñi.[k] quid dignū[l] offerā dño[m] Curuabo genu deo excelſo.[n] Nūq̄d offerā ei holocauſtomata ⁊ vitulos ānicłos. Nūq̄d placari pōt dñs i milib⁹ arietū an i mult milib⁹ hircoꝝ pinguiū[o] Nūq̄d dabo priogenitū meū p ſcelere meo fructū vētris mei p pctō aīe mee.[p] Indicabo tibi o hō q̄d ſit bonū[q] ⁊ q̄d dñs req̄rat a te.[r] Utiq3 facere iudiciū ⁊[s] diligere miſcdiā[t] ⁊ ſolicitū ābulare cū deo tuo.[v] Uox dñi ad ciuitatē clamat[x] ⁊ ſal⁹ erit timētib⁹ nomē ei⁹[y] Audite trib⁹[z] Et q̄s approbabit illud[a] Adhuc igni[b] ſ i domo ipij[c] theſauri iniq̄tatis[d] ⁊ mēſura minoꝛ[e] irepleña.[f] Nūq̄d iuſtificabo ſtaterā ipiā. ⁊ ſacelli pōdera doloſa. In q̄b⁹ diuites ei⁹ repleti ſūt iniq̄tate ⁊ hitātes i ea loq̄bant mēdaciū ⁊ ligua eoꝝ fraudu-

p Indicabo tibi. h[ic] ꝯſr̄ veritas gratitudinis ꝯcludiť. Indicabo tibi o homo q̄d ſit bonū deo p ſe acceptū.

q Et q̄d dñs req̄rat a te p gratitudiē d bñficijs tibi datꝭ

r Utiq3 facere iudiciū. i. habere iuſticiā nō tm̄ in habitu ſed etiā in effectu. ⁊ hoc ad omnes.

s Diligere miſericordiā. ad paupes. ⁊ dicit diligere. quia opa pietatis nō ſūt meritoria. niſi fiant ex charitate.

t Et ſolicitū ambulare cū deo tuo. i. mādata ei⁹ diligenter adimplendo.

v Uox dñi ad ciuitatē clamat p me ⁊ alios ꝓphetas iſta p̄dicta.

x Et ſalus erit timētibus. timore filiali. q̄ eſt annexus charitati in via.

y Audite. Hic ꝯſr̄ arguiť pp̄ls de vicijs ⁊ primo d̄ vicio fraudulētie. ſcdo d̄ vicio fraterne inimicitie. i principio ca. ſequentis. Prima in duas. q2 primo arguiť culpa. ſcdo ſubdiť pena. ibi. Et ego. Circa primū dicit ꝓphe

y Audite trib⁹. ſ. iſrł generaliter vocē dñi p̄dictā. (ta.

z Et quis approbabit illud. corde aſſentiēdo ⁊ ope adimplendo. q. d. pauci aut nulli. ⁊ ſubdiť cā hui⁹ impedimenti.

a Adhuc ignis. ſ. ꝯcupiſcētie ardētis.

b In domo impij. i. in ipa ⁊ vxore ⁊ familia tota.

c Theſauri iniq̄tatis. i. iniquitate acquiſiti.

d Et menſura minoꝛ. ad decipiēdū emētes.

e Irepleña. i. vindicte dei ꝓuocatiua.

f Nūq̄d iuſtificabo ſtaterā impiā ⁊c. q. d. nō. cū ſim iuſticie regula. loquiť eñi ꝓpheta i pſona dñi cetera patēt.

g Et ego. Hic ꝯſr̄ ſubdiť pena cū dr̄. Et ego ḡ. i. ꝓpter p̄dictā fraudulētiā.

h Cepi pcutere te pditione. i. captiuatione de terra tua. Regnū eñi decem tribuū ⁊ regnū duaꝝ primo fuerūt afflicta multipliciter ꝓpter pctā ſua. ⁊ tādē captiuata. vnū p aſſyrios. aliud p chaldeos.

i Tu comedis ⁊ nō ſaturaberis. cibo tibi deficiēte.

k Et humiliatio tua in medio tui. i. i medio terre tue cōfunderis ab aduerſarijs tuis.

l Et appꝛhendes. In heb. hr̄. Et attinges. ſ. aduerſarios tuos ducētes filios tuos ſecum captiuos.

m Et nō ſaluabis de manibus eorum. q2 eis nō poteris p̄ualere.

n Et quos ſaluaueris ⁊c. i. ſi contingat te aliquos er eis ſaluare interficient aliunde. o Tu ſeminabis ⁊ nō metes. qꝛ aduerſarij tui colligent meſſem vel deſtruent. p Tu calcabis oliuã. oleum exprimendo. q Et nō vngeris. pulmēta tua inde condiendo.

phete. pmittētes vobis ſecuritatem. q̄ſi ſit vere amicus. s Et nolite ꝯfidere in duce. i. rege credentes ꝙ poſſit vos ab aduerſarijs liberare. t Ab ea q̄ dormit ⁊c. id eſt ab vxore ꝓpria. q. d. tanta imminet vobis miſeria ꝙ nullus poterit confidere de alia pſona q̄tũcunq; ſibi ſit coniuncta.

r Et multi ⁊c. q. d. labores tuos alij comedent ⁊ bibent. et tamen tu ⁊ ſtatibũdus. s Et ſ remanebis. cuſtodiſti pcepta amri ⁊c. q̄ fuerunt idolatre peſſimi. vt habetur iij. Regum.

t Et ambulaſti ĩ voluptatibꝫ eoꝝ. q. nō fuerūt idolatre ſolum ſed etiã carnalibꝫ vicijs ſubditi.

v Et darē te in perditionē ⁊c. iſtud vt ſitenet hic cauſatiue. ſꝫ ꝯſecutiue. qꝛ captiuitas regni iuda h̄ cōſecuta e ⁊ deriſio et obꝓbriũ toti⁹ ꝑpli.

Capitulum. VII.

V Ve mihi. Hic ꝯſtr arguitur ꝓphũs de peccato fraterne inimicicie. ⁊ primo plangit ꝓpheta ꝑ genus ſue malicia dicens.

a Ve mihi qꝛ fa ſũ ſicut q̄ col. in autũno racemos. dimiſſos eo ꝙ non pot. ſi maturari. iō ſubditur.

b Non eſt botrus ad comedendũ. i. ap⁹ tus. In heb. ſic habetur. Factus ſũ ſicut qui colligit ficus. et ſubintelligit malas. ita ꝙ comedi nō pñt. ideo ſubditur.

ta ĩ ore eoꝝ. et ego ꝗ cepi ꝑcutere te ꝑditiōe ſr pctĩs tuis. Tu cōedes ⁊ nō ſaturaberis. ⁊ hũiliatio tua ĩ medio tui. Et apphēdes ⁊ nō ſaluab. ⁊ q̄s ſaluaueris. in gladiũ dabo. Tu ſeminab ⁊ nō meteſ. tu calcab oliuã ⁊ nō vngeꝛ oleo. ⁊ muſtũ ⁊ nō bibes vinũ. Et cuſtodiſti ꝑcepta amri ⁊ oē opus dom⁹ achab. ⁊ ābulaſti in voluptatibꝫ eoꝝ. vt darez te ĩ ꝑditionē ⁊ hītātes ĩ ea ĩ ſibiluz. ⁊ obꝓbriũ ꝑpłi mei portabis. .VII.

V Ve m. qꝛ fact⁹ ſũ ſicut q̄ colligit in autũno racemos vindemie. nō eſt botr⁹ ad cōedēdũ ꝑcoq̄s fic⁹ deſiderauit aĩa mea. Perijt ſctũs ḋ tra. ⁊ rect⁹ ĩ hoībꝫ nō ē. oēs ĩ ſanguīe īſidianẽ. vir frēm ſuũ ad mortē venaẽ. Malũ manuũ ſuaꝝ dicunt bonũ. Princeps poſtulat ⁊ iudex ĩ reddēdo ē. Et magn⁹ locut⁹ ē deſideriũ aĩe ſue. et ꝯturbauerũt eã. Qui optĩm⁹ ĩ eis ē q̄ſi paliur⁹ ⁊ q̄ rect⁹ q̄ſi ſpina de ſepe. Dies ſpeculatiōis tue viſitatio tua venit. Nūc erit vaſtitas eoꝝ. Nolite credere amico ⁊ nolite ꝯfidere ĩ duce. Ab ea q̄ dormit ĩ ſinu tuo cuſtodi clauſtra oris tui. qꝛ fili⁹ ꝯtumeliã facit pr̄i. ⁊ filia ꝯſurget aduerſus matrem ſuã. ⁊ nurus aduerſus ſocrũ ſuam. ⁊ inimici hoīs domeſtici ei⁹. Ego aũt ad dñm aſpiciã. expectabo deũ ſaluatorē meũ. Audiet me deus me⁹. Ne leteris inimica mea ſup me qꝛ cecidi. cōſurgã cũ ſedero in tenebꝛis. dñs lux mea ē. Irã dñi portabo qm̄ peccaui ei. donec cām meã iudicet. ⁊ faciat iudiciũ meũ. Educet me ĩ lucē. videbo iuſticiã eius. Et aſpiciet inimica mea ⁊ opieẽ ꝯfuſione que dic̄ ad me. Ubi ē dñs de⁹ tu⁹. Oculi mei videbũt ĩ eã. Nūc erit in ꝯculcationē vt lutũ plateaꝝ. Dies. vt edificenẽ macerie tue. In die illa longe fiet lex. In die illa ⁊ vſq; ad te veniet

v Ego aũt ad dominũ aſpiciam ponēdo in eo totam meam fiduciam. vbum eſt pphete p ſe ⁊ ſuis ſimilibus in futuris tribu.

x Ne le ſtationibꝫ teri. Poſt ꝓphi increpatione hic viltimo ꝓpheta redit ad eius ꝯſolatione prio de nunciando captiuitatis terminatione. ſecũdo poſt terminum dei ꝯſolatione ibi. paſce ꝑplm. Circa primũ

x Ne leteris dicit. inimica mea. i. tu babylon ne leteris d captiuitate iuda. qꝛ cecidi. in manibꝫ tuis.

y Conſurgam. p cyrũ liberando. h̄ eni non pōt intelligi de captiuitate decem tribuũ. que non redijt.

z Cũ ſedero in tenebris. i. poſtq̄ fuero in tribulatione captiuitatis.

a Dñs lux mea eſt. afferēs mihi

b Iram do. ſet. eã. mini. i. penam ab eo inflictam mihi.

c Portabo patiēter

d Donec cam meã iudicet. ꝯtra babylonem. licet eni regnum iuda fuerit punitũ iuſte ex pte diuine iuſticie. tamen hoc chaldei exequebanẽ iniq̄ voluntate.

e Educet me in lucē ꝯſolationis.

c Precoquas ficus. que primo maturanẽ.

d Deſiderauit aĩa mea. ſed ſupple nō inueni. p h̄ propheta metaphorice exprimit in ꝑplo abūdantiã mali et defectũ boni. iō ſubdiẽ. e Perijt ſanctus de terra. interfectus a malis. iō ſequiẽ. f Omnes in ſanguine īſidianẽ. querētes interficere iuſtos machinationibus diuerſis. g Malũ manuũ ſuaꝝ dicũt bonũ. qꝛ qualis vnuſquiſq; eſt talis ſibi finis videẽ. h Princeps poſtulat. leuari extorſionē a ſubditis. i Et iudex in reddendo eſt. i. ſub rege ꝯſtituti ſtudēt p iniuſticias ad ſatiſfaciendũ regi. iō ſubdiẽ. k Et magnus lo. eſt deſide. aĩe ſue. i. rex ſuis miniſtris exprimit ſuam voluntatem.

l Et ꝯturbauerũt eam. i. miniſtri dure tractauerũt gentem ſubditam p iniuſticiam. m Qui optim⁹ in eis eſt. i. min⁹ malus. n Quaſi paliurus. i. herba pungitiua. o Et qui rectus. in ꝯparatione ad neq̄ores.

p Quaſi ſpina de ſepe. pungēs anteās ꝑplm iniuſte.

q Dies ſpeculationis tue. i. captiuitatis tue a ꝓphetis puiſe ⁊ pnũciate. r Nolite credere amico. i. pſeudo p

f Videbo iuſticiã ei⁹. de chaldeis fiendam p cyrum et darium. g Et aſpiciet inimica mea. i. babylonia.

h Et operiet ꝯfuſiōe. i. vndiq; erit confuſa.

i Que dicit ad me. deriſorie.

k Ubi ē de⁹ tu⁹. q. d. nō pōt de captiuitate te liberare.

l Oculi mei videbunt in eam. i. eius miſeriam.

m Nunc. i. cito. n Et erit in ꝯculcationē vt lutũ p cyrum ⁊ dariũ. o Dies ſupple veniunt.

p Ut edificenẽ macerie tue. vbum eſt ꝓphete alloquentis captiuitatem iude de reditu captiuitatis babylonice. ſed qꝛ ꝓpheta loquebatur longe antē captiuitatem et eius reditum. ideo denunciat ꝙ terra iuda eſſet prius affligenda p regem aſſiriorum dicens.

q In die illa. i. tempe achaz idolatre.

r Longe fit lex. qꝛ fecit deponi altare domini vbi offerebantur hoſtie ſm legem. ⁊ iuſſit eas offerri ſup altare ſacrilegum. iiij. Regum. xv.

s In die illa. i. tempe ezechie filij achaz.

t Uſq; ad te veniet aſſur.i.ſennacherib rex aſſyriorũ q̃ venit vſq; ꝓpe hierl'm ad capiendũ eã. v Et vſq; ad ciuitates munitas.q: vaſtauit in circũitu totam
x Uſq; ad flumen.i.iordanem q̃ eſt terminus (terrã. terre ꝓmiſſionis verſus oriente. y Et ad mare ð ma-
ri.i.a mari mortuo vſq; ad mare mediterraneum.
z Et ad monte ð monte.i.de monte ſyon vſq; ad monte libani.q̃ eſt in termino aquilonari iudee.
a Et terra erit i deſolatione ꝓpter habitatores ſuos.i. ꝓpter peccatũ achaz ⁊ aliorũ regũ idolatrar.q̃ fecerũt idolatrare populum.
b Paſce pplm̃ Hic ꝓpheta denũciat populo ↄſolatione poſt reditũ captiuitat' babylonice.dirigẽs ſermone ad deũ dicẽs.
b Paſce populum tuũ.i.paſces.
c In virga tua.i. i directione tua.eũ reducendo de captiuitate babylonica.
d Habitãtes ſolos in ſaltu.i.ex tua ꝓtectione poterũt habitare ſecuri in ſaltu.vbi habitant fere. vñ.i.Eſdre.viij.ð: φ eſdras nõ petiuit equites a rege dicens φ in via ꝓtegerent diuina ꝓtectione. e In medio carmeli paſcent ⁊c.i.in loco fertili. f Uidebunt gentes ⁊ confundent.ſamaritani eñ videntes illos q̃ de captiuitate venerũt ꝓſperari in reedificatione ciuitatis ⁊ tẽpli ⁊ in aliis fuerũt multũ ꝑturbati ⁊ cõfuſi vt habet eſdre ⁊ neemie.
g Aures eoꝝ ſurde erũt.i.declinabũt audire ꝓſperitatẽ eoꝝ ꝑ inuidia qua torquebunt.ſicut ſerpẽs in puluere volutat. h Dñm deũ noſtrũ nõ deſiderabũt imo re ſeruili.timentes a deo puniri.ꝓpter mala que conabũtur facere ꝑplo tuo reuertenti.⁊ ꝓpter iſta ad dei laudẽ aſſurgit ꝓpheta dicens. i Quis deus ſimilis tui. q.d.nullus.q: tu es ſolus deus verus. k Qui aufers iniquitatem a ſeruis tuis ꝑ pene medicinã.
l Nõ immittet.mutat ꝓpheta modũ loquẽdi ð ſcða ꝑſona ad tertiã. m Ultra furorẽ ſuũ.ſi ꝑſeuerent i bono.talia eñ ſunt ſub cõditione intelligenda.ſicut dictũ fuit diffuſe hiere.xviij. Deponet iniquitates nr̃as qð erat onus nos grauans. n Et ꝓiciet in ꝓfundũ maris.i.faciet eas nõ apparere ad punitione ⁊ reuertit ad loquendũ in ſcða ꝑſona dicens. o Dabis veritatem iacob ⁊c.i.ad implebis ꝓmiſſiones factas patrib' noſtris que tũc implẽde erãt.⁊ modo implete ſunt i domino ieſu xp̃o.cui eſt honor ⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ Amen.

In ca.vij.vbi dicitur in poſtil. Saluz manuum ſuarum dicunt ⁊c.

Additio.

V Bi nos habemus malũ manuũ ſuaꝝ ⁊c. in hebreo ſic habet.Sup manuũ ſuarũ malũ vt bene faciant.princeps querit ⁊ iudex in reddendo eſt.⁊ eſt ſenſus.φ tãta erat malitia populi φ ꝓpt mala opera intendebãt reddere bonũ remunerationis intantũ φ princeps querebat an debebant remunerari aliqua mala.⁊ iudex diffiniebat φ ſic.Similiter quilibet magis tendebat in deſideriũ ſuũ etiã cõtra iuſticiam ⁊ ſic ꝑturbant eam de quo concludit.Et ꝑturbauerunt eam ſcʒ iuſticiã

In eodem capitulo.vbi dicit in poſtil. Dabis veritatem iacob.

Additio.

A Ttendendũ eſt quare petiuit veritatem dari iacob ⁊ miſericordiã abrae.cuius ratio videt eſſe. Nam abrae primo fuit facta ꝓmiſſio de xp̃o venturo cum iuramento.vt habet Gen.xxij.⁊ hoc fuit per miſericordiã quoniã nulla merita humana ſufficerent ad hoc de condigno.vnde talis ꝓmiſſio ad miſericordiã pertinet.ideo dicit.Dabis miſericordiã abrae. ſed facta huiõi ꝓmiſſione.iam deus debebat implere ꝑdicta ex veritate.⁊ iõ dicit. Dabis veritatem iacob.q: iam facta erat promiſſio miſericorditer ipi abrae. vt dictũ eſt.que quidẽ ꝓmiſſio vallata fuit iuramento. ⁊ iõ ſubdit. Sicut iuraſti ⁊c.

Poſtilla fratris nicolai de lyra cũ additionib' Pauli epi burgẽſis ac replic' magiſtri Mathie dorinck: finit.

aſſur. ⁊ vſq; ad ciuitates munitas et a ciuitatibus munitis vſq; ad flumẽ. ⁊ ad mare de mari ⁊ ad mõtẽ de mõte. Et terra erit i deſolationẽ ꝓpter habitatores ſuos. ⁊ ꝓpter fructũ cogitationũ eoꝝ. Paſce pplm̃ tuũ in virga tua.gregẽ hereditat' tue. habitãtis ſolos in ſaltu In medio carmeli paſcentur baſan ⁊ galaad iuxta dies antiq̃s. ſm dies egreſſionis tue de terra egypti. Oſtẽdã ei mirabilia Uidebunt gẽtes ⁊ cõfundent ſup omni fortitudine ſua. Ponet manũ ſup os. aures eoꝝ ſurde erũt. Lingẽt puluerẽ ſicut ſerpẽtes. velut reptilia terre ꝑturbabunt ð edib' ſuis Dñm deũ noſtrũ nõ deſiderabũt ⁊ timebũt te Quis de' ſil's tui q̃ aufers iniq̃tatẽ ⁊ trãſferſ peccatũ reliq̃arũ hereditatis tue. Nõ immittet vltra furorẽ ſuũ. qm̃ volens miſericordiã eſt. Reuertet ⁊ miſerebit nr̃i. Deponet iniquitates nr̃as ⁊ ꝓiciet in ꝓfundũ mar' oĩa peccata nr̃a Dabis veritatẽ iacob miſericordiã abraã. q̃ iuraſti patribus noſtris a diebus antiquis:

Explicit Micheas ꝓpha.